

Malý zasedací sál A (č. 203) v radnici Jablonce nad Nisou

Zpráva o restaurátorském zásahu



Vypracovali:

Jan Hrdina, DiS

Ladislav Sluka

a Restaurátorský atelier RR:

Klaudia Mikulová, DiS

Dominik Jančev, DiS

Dominik Matus, DiS

Brno, březen 2017

Obsah

I. Restaurované předměty	1
1.1 Popis předmětů	1
1.1.1 Obložení oken	1
1.1.2 Vchody	2
1.1.3 Stůl	2
1.1.4 Rozměry	3
1.2 Konstrukce	3
1.2.1 Materiál	3
1.2.2 Obložení oken	3
1.2.3 Vchody	4
1.2.4 Stůl	4
II. Historie	5
2.1 Výkresy architekta	5
2.2 Truhlářství August Lange	6
III. Restaurátorská zpráva	11
3.1 Stav předmětů	11
3.1.1 Obložení oken	11
3.1.2 Vchody	11
3.1.3 Stůl	12
3.2 Restaurátorský záměr	13
3.3 Průzkum a vyhodnocení průzkumu	13
3.3.1 Makroskopický průzkum dřevin	13
3.3.2 Průzkum povrchové úpravy v UV a VIS	13
3.3.3 Mikroskopická stratigrafie lakových vrstev	16
3.3.4 Zkoušky rozpustnosti povrchových úprav	20

3.3.5	Zkoušky lepidla v UV světle a rozpustnosti	20
3.4	Návrh na postup restaurování	21
3.5	Průběh restaurování	22
3.5.1	Obložení oken	23
3.5.2	Vchody	23
3.5.3	Stůl	23
3.5.4	Nové části	24
3.5.5	Montáž	25
3.6	Použité technologie a materiály, podmínky pro případnou dekonzervaci . .	26
3.7	Doporučené podmínky pro uložení a ošetřování předmětů	27
IV.	Seznam pramenů a literatury	28
V.	Seznam příloh	29
5.1	Grafické přílohy	29
5.2	Obrazové přílohy (fotodokumentace)	29
5.3	Další přílohy	32
VI.	Fotodokumentace	33

I. Restaurované předměty

Investor: Statutární město Jablonec nad Nisou, Mírové nám. 3100/19,
zastoupené primátorem Ing. Petrem Beitlem

Památková ochrana: sál ani jeho mobiliář není zapsán jako kulturní, či národní kulturní památka, budova radnice v Jablonci n. N. je prohlášena za kulturní památku od roku 1958.¹

1.1 Popis předmětů

V zasedací místnosti je velký oválný stůl, parketová podlaha, 4 okna a 3 vchody. Vstupní dveře jsou dvoukřídlé a z jejich pohledu jsou okna naproti a po pravé straně. Po levé straně jsou dva vchody do velkého sálu, které jsou s jedním křídlem dveří. Pod stropem je okolo místnosti fabionová římsa s osvětlením. V obou rozích a mezi okny po pravé straně jsou původní větrací šachty.

1.1.1 Obložení oken

Okna jsou v masivních zdech zapuštěná. Samotná okna jsou dřevěná, výsuvná tzv. americká. Okenní výklenky jsou po stranách a pod stropem překryty dřevěným obložením. Obložení po stranách je perforováno tvarovanými otvory. Pod okny jsou parapety, pod kterými je topení. Ze spodní strany parapetů je tužkou napsáno *hinten* (něm. vzadu). U topení jsou pod úrovní parapetu předsazené rámy. Přejechod mezi obložením a zdmi místnosti je překryt profilovaným rámem (kolem okenního otvoru).

¹NPÚ, *Památkový katalog - 1000159165 - nová radnice*

1.1.2 Vchody

Hlavní vchod do místnosti má dřevěnou zárubeň a dvě křídla dveří. Dveře se otvírají do chodby. Boky a strop průchodu jsou překryty obložením, přičemž asi v polovině se obložení ze strany místnosti zužuje a vytváří rám pro usazení dveří. Přejít mezi obložením a zdí chodby pokračuje obyčejným plochým rámem. Přejít v místnosti pokračuje obdobně, avšak rám je z vnitřní strany doplněn úzkou lištou. Dveře jsou z obou stran zdobeny pásovou intarzií. Z vnitřní strany mají dveře světlejší pás široký méně než třetina šířky dveří. Z vnější strany mají dveře, na straně ke středu, světlý pás a tmavý pás. Pravé dveře (z chodby) mají překryvnou lištu, mosaznou kliku a klíčový otvor. Boční vchody do velkého sálu jsou s dvěma křídly za sebou. Zárubně jsou podobné jako u hlavního vchodu, přechod mezi ní a zdí je stejný. Křídlo dveří se pohybuje ve vsazeném plochém rámu, druhé křídlo je větší a překrývá přímo zárubeň ze strany velkého sálu.

1.1.3 Stůl

Stůl je oválného tvaru (přesněji *stadium*) s prázdným středem. V půdorysu je stůl sestaven z šesti dílů, čtyři díly tvaru čtvrtkruhové výseče a dva díly rovné. Průběžný šestidílný podstavec opisuje ovál stolu, napojuje se na desku stolu ve středu jeho hloubky. Podstavec je v nárysu tvořen základnou ve tvaru stlačeného trojúhelníku šířky cca 60 cm, ze které vybíhá centrální podpora šířky cca. 20 cm. Na centrálním podstavci je upevněna stolová deska, šířky cca 110 cm, po krajích opatřená luby. Stolová deska je ve své hloubce užší a lub tak přesahuje. Nášlapná plocha základny podstavce je opatřena červeným linoleem, v krajích překrytým mosaznými pásky. Na spodní straně stolové desky je nápis *AUG. LANGE's, Tischlerei GABLONZ a/N.*

1.1.4 Rozměry

Stůl: výška = 77 cm, šířka = 375, délka = 410

Okenní ostění: výška = 285, šířka = 215, hloubka = 52 cm

Parapety oken: délka = 205, šířka = 35,5, tloušťka = 2,2 cm

Dveře vstupní: výška = 225, šířka = 168, světlost dveří = 160 cm

Dveře malé: výška = 210, šířka = 85, světlost dveří = 62 cm

1.2 Konstrukce

1.2.1 Materiál

Vše je vyrobeno z kombinace měkkého dřeva (patrně smrk), dubu, dubové dýhy a překližky. Jako pomocná dýha byly použity také exotické dřeviny podobné mahagonu (zadní strany). Směr dýhy je podélný pokud není uvedeno jinak. U neviditelných stran lze vidět, že výrobce místy užil i použitý materiál.

1.2.2 Obložení oken

Vrchní desky obložení (stropy) a parapety jsou z překližky. Parapet naproti vchodu je ze silné překližky s naklíženou přední masivní hranou a směr jejich dýhy je podélný, parapety u oken na pravé straně jsou tenčí, mají naklíženou silnější masivní hranu a směr dýhy je příčný. Boční obložení je z poloviny z překližky, část s otvory je masivní a kraj, který přesahuje před parapet je z dýhovaného měkkého dřeva. Funkční větrací otvory jsou ze zadní strany překryty drátěnou sítkou, nefunkční otvory jsou překryty černě mořenou překližkou. Rám kolem okenního otvoru je z lepeného masivu. Rám kolem topení je z dýhovaného měkkého dřeva, závěsy jsou z masivu. Do okenního otvoru je vložen strop, pod který jsou vsunuty spojené boční desky spolu s rámem (před topením). Obložení je pak přivrutováno do zazděných paklíků, které jsou překryty rámem jež je také přivrutován. Parapety jsou položeny a přivrutovány zespodu. Stropní deska nese stopy po dvou kolejnicích na záclony a závěsy.

1.2.3 Vchody

Zárubně nebyly demontovány, konstrukce tedy není přesně známa. Rámy kolem dveřních otvorů jsou z lepeného masivu. Křídla dveří jsou z rámové konstrukce z měkkého dřeva, které je překryto překližkami. Hrany jsou dýhované či z masivu a klapačky jsou masivní. Kování je železné, kliky a kryty zámků jsou z mosazi.

1.2.4 Stůl

Konstrukce stolu je dutá, tvořená trámky a latěmi z měkkého dřeva, opláštěnými dubem dýhovanou překližkou. Vnější, spodní hrana podstavce je masivní. Stolová deska má také kostru z měkkého dřeva a dýhovanou desku směrem do středu. Jednotlivé dílce podstavce jsou spojeny dřevěnými kolíky a druhotnými šrouby, stolové desky jsou rovněž spojeny kolíky a navíc spojeny kovovými pásy a druhotnými šrouby.



Fig. 1.1: Některé z použitých spojovacích prvků, kabel

II. Historie

Budova radnice byla dokončena v roce 1933, interiér byl tedy zhotoven někdy v této době. Z celé radnice je známo několik výrobců, avšak podle nápisů na stole jej asi vyrobila firma August Lange.¹ Interiérové prvky však mohla vyrobit zcela jiná firma. Během 2. světové války nebo později došlo ke spojení stolu pomocí šroubů. Někdy za doby komunismu byly všechny dřevěné prvky přetřeny nitrolakem (viz průzkum). Kovový štítek s inventárním číslem *MNV 785* byl umístěn před tímto přetřením a ručně psaná inventární čísla (*MNV-7213/58* a *DKP 7 615-463/146*) byla napsána až na tento druhotný lak. Taktéž přetřené druhotné, mokrou cestou vyrobené, HDF desky (Sololit) na parapetech se vyráběly v ČSR až od roku 1951,² k přetření tedy mohlo dojít až po tomto roku. Asi někdy po tomto přetření došlo nejspíše k výměně topení, jelikož střední sloupky krytů topení byly uřezány. Později byl interiér radnice se změnou vkusu z většiny překryt laminovanou dřevotřískou, která se vyráběla v ČSR až od začátku 70. let.³ Kvůli tomuto překrytí byly odstraněny překážející prvky jako lišty na podstavci stolu a kryty topení. Odstraněny byly také kryty otvorů u větracích šachet, které již nebyly využívány a ucpány. Střední otvor byl pouze zakryt, zdi na bocích byly znovu vyzděny. Patrně podle okolního poškození soustavným zatékáním byl jeden z parapetů nahrazen mramorem.

2.1 Výkresy architekta

V archivu Jablonecké radnice se dochovaly původní výkresy mobiliáře od prof. arch. Karla Wintera z roku 1932. V některých detailech se liší od realizace, obsahují však mnoho informací k původnímu vzhledu interiéru a jeho chybějícím částem.

¹Strnad et al., *Jablonecká radnice: 1931 – 1933; příběh stavby architekta Karla Wintera*

²Böhm et al., *Materiály na bázi dřeva*

³Böhm et al., *Materiály na bázi dřeva*

Ve výkresech můžeme nalézt jak místnost A (*Kleiner Sitzungsaal* “A”), tak i B (*Sitzungsaal* “B”), která je svým vzhledem odlišná. Podle výkresů jsou v tzv. malé zasedací místnosti A pod fabionovou římsou bodová světla, která vrhají světlo na strop. Kryty topení jsou s dvěma podélnými otvory svislými po stranách, mezi nimiž jsou vodorovné otvory. Kryty jsou s polodrážkou, takže při nasazení jsou zapuštěny a dole i nahoře je mezera pro proudění vzduchu. Kryty větracích šachet mají podobné členění, ale pouze vodorovně. Otvory jsou střídány širšími příčkami, mezi kterými jsou dva širší otvory. Nasazení je nejspíše řešeno podobně jako u krytů topení, ve výkresech však toto není ani u jednoho zakresleno. Výška krytů není zakreslena nebo se odpovídající výkres nezachoval.

Podle výkresu je v sálu A menza s dvěma schody a třemi křesly zvaná *Präsidium*. Další výkres zobrazuje půlkruhovitý stůl a kolem velký půlkruh souvislého stolu, ke kterému jsou navrženy židle s oblým opěradlem. Jiný výkres zobrazuje kombinaci těchto dvou, přičemž u malého stolu jsou tři židle a u velkého půlkruhu patnáct židlí. Další verze zobrazuje místo půlkruhovitého stolu, stůl obdélný. Na místě se dochovalo členění parket odpovídající menze. Výkresy k Sálu B zobrazují stůl (předmět restaurování), který lze složit do elipsovitého, kulatého nebo hadovitého tvaru. V elipsovitém tvaru pojme dvacet osob. Ke stolu jsou navrženy křesla s hranatým opěradlem a oblými područkami.

2.2 Truhlářství August Lange

Na stolové desce je zespodu vyražený nápis AUG. LANGE's, Tischlerei GABLONZ a/N. Z dostupných historických pramenů (matriky, adresáře, sčítání) jsme zjistili základní informace o výrobcí Augustu Langovi.

Narodil se jako August Josef dne 21. 7. 1889 ve Vrkoslavicích č. 75. Jeho otec Augustin Lange byl truhlář v Jablonci č. 56, který je synem Augustina Langeho, taktéž truhláře z Vratislavic nad Nisou č. 104, ale bytem v Jablonci č. 56, a jeho ženy Barbary z rodu Suske. Matkou Augusta je Amalia Timpel, dcera Josefa Timpela, pasíře z Vrkoslavic č. 75 a Mathildy Neumann z Jablonce č. 113.

August se oženil v Jablonci dne 27. ledna 1912 s Antoníí Marií Prade z Mühlfeldgasse č. 32 (dnešní Máchova ulice), dcerou Josefa Pradeho, tesaře

z Horního Vítkova č. 115, a jeho ženy Antonie, dcery Bernarda Richtera, pokrývače z Dolního Vítkova. Zde je August uváděn bytem v Mühlfeldgasse č. 30 a jako truhlář spolu s otcem v Bürgerstrasse č. 41-9 (dnešní ulice Budovatelů, č. 9 značí nejspíše část budovy či byt).

Podle sčítání z roku 1921 je jeho rodina včetně Amálie, její matky Amálie (roz. Prade), dcery Alžběty (nar. 19. 11. 1908) a syna Gustava (nar. 24. 1. 1913) zapsána na Wassergasse č. 7/56 (dnes Vodní ulice), v domě který August vlastní. Dům č. 41/55 na Bürgerstrasse vlastní jeho otec. Později zmiňovaný dům č. 42/54 vlastní někdo jiný. Žena Amálie je zmíněná jako vdova, což potvrzuje zápis o úmrtí Augusta Langeho 19. srpna 1916 na tuberkulózu.

Otázkou je kdo reálně vyrobil mobiliář zasedací místnosti, jelikož August Lange figuruje v Jabloneckých adresářích nejméně do roku 1939. V roce 1902 je uveden jako truhlář na Wassergasse 7. V letech 1910 až 1939 je uveden na Bürgerstrasse č. 41 nebo 42. Jeho bratr Josef Roman, narozený 25. 3. 1900, je společně s ním uváděn jako truhlář na Mühlgasse č. 19. Roku 1939 je však Josef uveden na dvou adresách a poprvé se objevuje Augustův syn Gustav jako truhlář na adrese, kde August figuroval dříve. Josef jako jediný se objevuje i po válce v roce 1947.

Možnost, že by šlo o jiného Augusta je vyloučena, jelikož souhlasí všechny souvislosti s bydlištěm a sídlem firmy. I přes to, že celá rodina jsou truhláři, August si nejspíše vybudoval firmu s dobrým jménem, ve které pokračoval buď jeho bratr nebo pravděpodobněji otec Augustin, který se narodil 17. 2. 1867 ve Vratislavicích. V Jabloneckých adresářích se pak v letech 1920 a 1924 navíc objevuje reklama firmy August Lange, která se zaměřuje na nábytkové, kancelářské a obchodní vybavení a výrobu přepravek.



Fig. 2.1: Vypálený nápis na spodní straně stolové desky

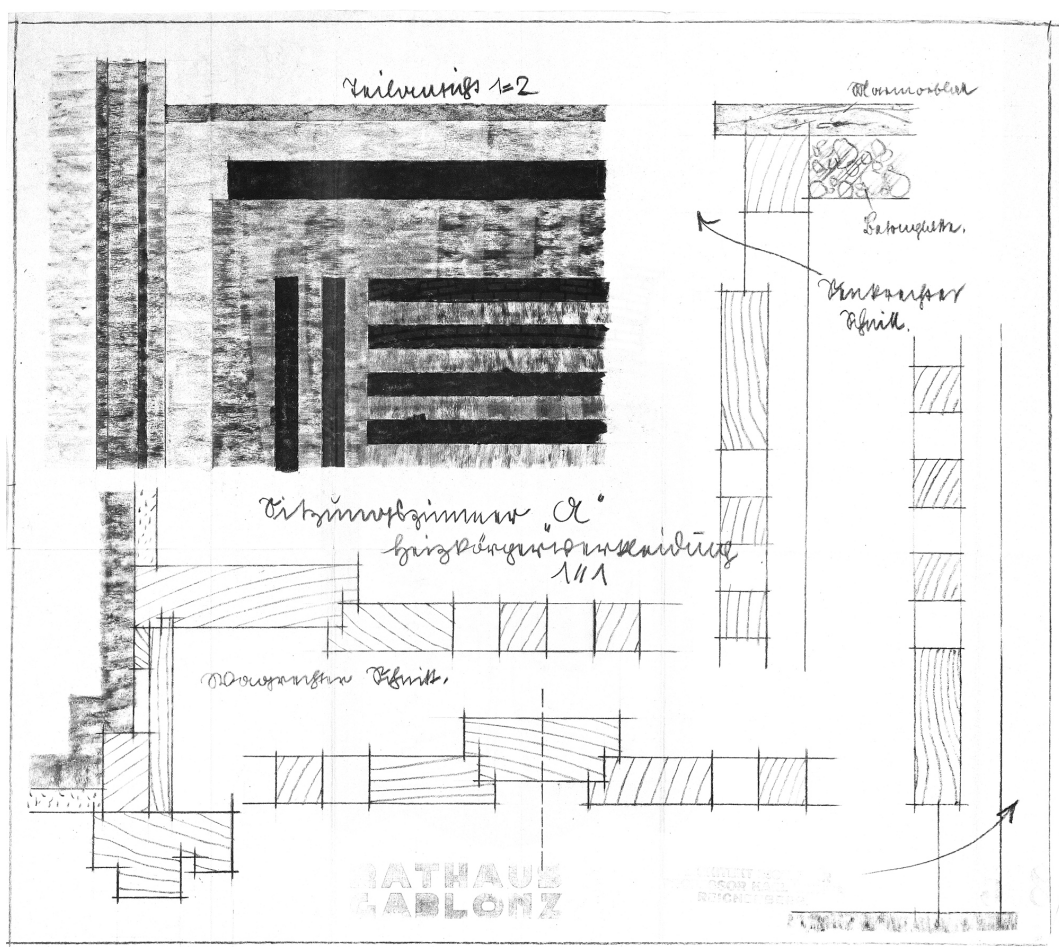


Fig. 2.2: Výkres konstrukce kolem topení

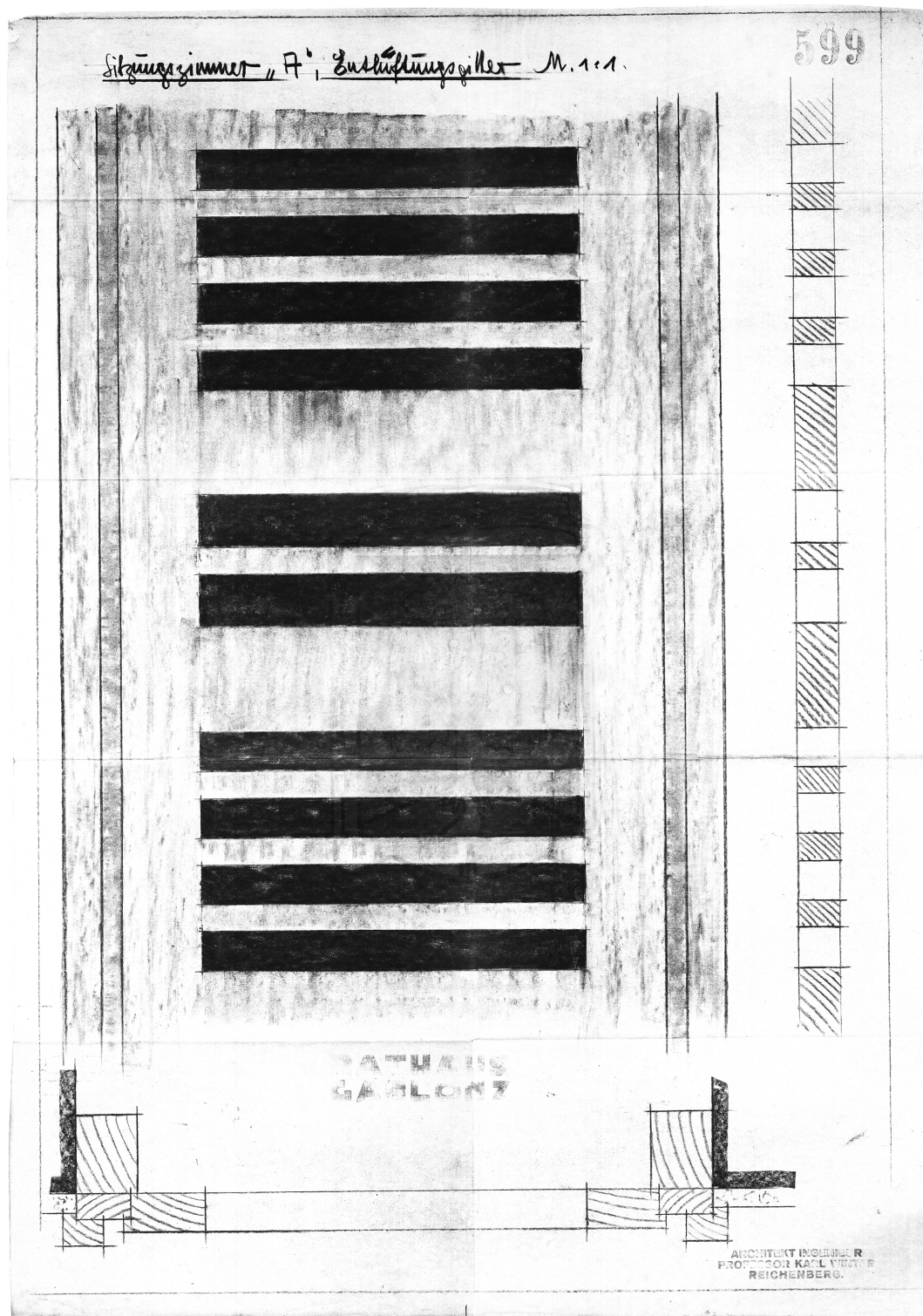


Fig. 2.3: Výkres konstrukce k větrací šachtě

August Lange, Gablonz a. N.

Telefon 268 Bürgerstraße 41 Telefon 268

MÖBEL-, GESCHÄFTS- UND
KONTOR - EINRICHTUNGEN

Kistenfabrikation. Kistenfabrikation.

Adresář 1912

Lange Anton, Schneider, Sterngasse 5
 — August, Tischlermstr., Bürgerstr. 41a
 — Josef, Tischlermeister, Mühlgasse 19

Adresář 1924

Lange August, Bürgerstr. 41 a, 268
 Lange Ernst, Hirteng. 30
 Lange Josef, Mühlg. 19 a

Adresář 1939

Lange Adolf, Geschäftsangestellter,
 Mühlgasse 7.
 — August, Tischlerei, Bürgerstraße 42,
 ☎ 2268.
 — Gustav, Tischler, Wassergasse 7a.
 — Josef, Tischler, Mühlgasse 19a.
 — Josef, Monteur, Mühlfeldgasse 8a.
 — Josef, Tischler, Bürgerstraße 41.

Adresář 1947

**Lange Josef truhlář. Občanská
 2268**

Fig. 2.4: Dobová reklama a zmínky v rejstřících

III. Restaurátorská zpráva

3.1 Stav předmětů

Obložení, stůl a vchody mají společné typy poškození jako uvolněné dýhy a spoje, poškrábaný a potlučený povrch, odlupčivý sekundární nátěr a otvory po vrutech, kterými byla přichycena novodobá dřevotříska. Části u podlahy byly poškozeny vodou a následně přetřeny barvou.

3.1.1 Obložení oken

Větrací otvory na bocích jsou rozrušené, v jednom případě se zbytky omítky. Jeden parapet chybí a je nahrazen mramorovou deskou (levé okno naproti vchodu). Parapety a bočnice jsou poškozeny vodou, v jednom případě silně (druhé okno vpravo). Jedna pravá bočnice (pravé okno naproti vchodu) byla poškozena dvěma otvory pro topení. Rámům před topeními schází střední sloupky a kryty, které se nasazovaly. Rámy jsou většinou v rozích zpevněny přitlučenými deskami. U jednoho z těchto ráků chybí jeden dřevěný závěs. Spodní část bočnic a těchto ráků je různě provrtána a jeví stopy po předešlé kabeláži. Parapety mají pod druhotným sololitem poškozené dýhování. Na všech jsou kruhovitě vytržené dýhy a tmavé skvrny. Rámy kolem oken jsou zašpiněny malířskou barvou.

3.1.2 Vchody

Zárubeň hlavního vchodu je v rohu nalevo, ze strany místnosti, poškozena hrubým vydlabáním drážky pro kabel rozhlasu. Překládová deska, o kterou se křídla opírají je nepůvodní. Rám kolem dveří na straně místnosti je ve zmíněném rohu a v pravé dolní části poškozen. Všechny rámy kolem dveří jsou zašpiněny malířskou barvou. Křídla hlavních dveří jsou na povrchu ze strany chodby poškozena připichováním. Část klapačky kolem kliky je znečištěna od rukou. Dýha je na spodní hraně křídel místy utržena nebo uvolněna. U vchodů do velkého sálu

jsou poškozeny nejvíce oblasti kolem klik včetně hrany. Povrch je otlučený, u pravých dveří je hluboce vydřený oblouk. V levém horním rohu u levých dveří je otvor po kabelu. Kliky a kování nejsou kompletní.

3.1.3 Stůl

Dýha na stolové desce je na ca. 20 % plochy uvolněná, na několika menších místech chybí. Uvolněná a ve velké míře chybějící dýha je na vnitřních a vnějších lubech, na římse podstavce (část přiléhající ke stolové desce). Část římsy u jednoho oblého dílu je zcela utržena. Poškozena je také dýha na čelních plochách jednotlivých dílců (při složení skryté) kolem otvorů pro čepy a ve spodní části trojúhelníkovitého tvaru. Chybí lišty mezi tělem podstavce a šikmou plochou základny. U jednoho oblého dílu podstavce chybí část stávající lišty. Taktéž chybí některé překryvné lišty mezi díly. Chybí ca. 5 % mosazné pásky na základně, také některé mosazné vruty. Červené linoleum je potřísněno neznámou černou barvou, na některých krajích dílců je poškozeno. Jednotlivé díly stolu jsou sekundárně stlučeny hřebíky a sešroubovány. Některé kolíky mezi dílci jsou přerézány a některé boky dílců jsou kvůli tomu poškrábány pilou. Na jednom rovném dílci podstavce byl proveden pokus o opravu, jeden dílec stolové desky má obroušený lub.

3.2 Restaurátorský záměr

Veškeré dochované prvky uvést do funkčního a esteticky celistvého stavu při zachování maximální možné původnosti. Drobná poškození budou na předmětech ponechána, včetně původní dochované povrchové úpravy. Součástí záměru je celková rekonstrukce zasedací místnosti, včetně výroby chybějícího parapetu, nových krytů topení a nových větracích otvorů s kryty dle původního návrhu architekta. Záměrem je aby středový větrací otvor byl otevíratelný, jelikož prostor bývalé šachty bude využíván pro elektroniku.

3.3 Průzkum a vyhodnocení průzkumu

3.3.1 Makroskopický průzkum dřevin

Běl dřeva je nažloutlá až světlehnědá, jádro světle až tmavě-hnědé; zřetelná je hranice mezi letokruhy i hranice mezi jarním a letním dřevem. Velké, póry dřeva na tangenciálním i radiálním řezu, charakteristické výrazné dřevové paprsky.¹ Mobiliář je tedy vyroben z dubového dřeva nebo je většina konstrukcí dubem dýhovaná překližka nebo laťovka s náklížky masivního dřeva.

3.3.2 Průzkum povrchové úpravy v UV a VIS

Svrchní lak je vícevrstvý a zlaté barvy, je nanesený v silné, lesklé a nekvalitní vrstvě tloušťky cca 0,5 mm. Patrné jsou tahy štětcem, mechanické nečistoty v laku a ztečené závoje. Lak obsahuje síť jemných krakel. Naražená místa mají odloupenuté horní lakové vrstvy, okraje poškození jsou ostré s patrným šupinkovitým uvolňováním. Vrchní vrstva laku má špatnou adhezi na spodní vrstvu a při drobném mechanickém poškození se odlupuje.

UV luminiscence svrchní vrstvy je mléčná a nazelenalá. Spodní vrstva má silnou oranžovou luminiscenci. Obojí bylo porovnáno s referenční tabulkou materiálů.

¹Ústav nauky o dřevě, *Anatomická stavba dřeva: Lexikon dřev: dub*

Původní tenká, pololesklá vrstva laku byla nalezena na všech nepřístupných místech, které nemohly být druhotně natřeny: bočnice stolových podnoží, luby stolových desek sešroubované v jeden celek, plochy pod kováním klik, místa kolejnic pro záclony, plochy rámu kolem oken, které jsou přitisknuty ke stěnám. *Pozn. povrch dřeva po zvlhčení lepí, nejspíše byl před lakováním broušen po aplikaci kličové vody.*



Fig. 3.1: Detail dveří po sejmutí kování, pod UV



Fig. 3.2: Detail okenního obložení se stopami kolejnic, pod UV



Fig. 3.3: Detail stolové desky s přetečeným nitrolakem, pod UV

3.3.3 Mikroskopická stratigrafie lakových vrstev

Stratigrafii povrchové úpravy jsme provedli na pěti odebraných vzorcích dýhy, jeden není publikován. Tyto vzorky jsme zalili do syntetické pryskyřice, probrousili a nasníмали v mikroskopu pod viditelným a ultrafialovým světlem.

Vzorek č. 2

Odebrali jsme jej ze spodní části rámu, který je kolem topení a je přetřen barvou. Snímky zobrazují kompozitní, netransparentní vrstvu separovanou od povrchu. Tato vrstva je zcela bez fluorescence a lze v ní vidět několik frakcí a ojedinělá červená zrna.

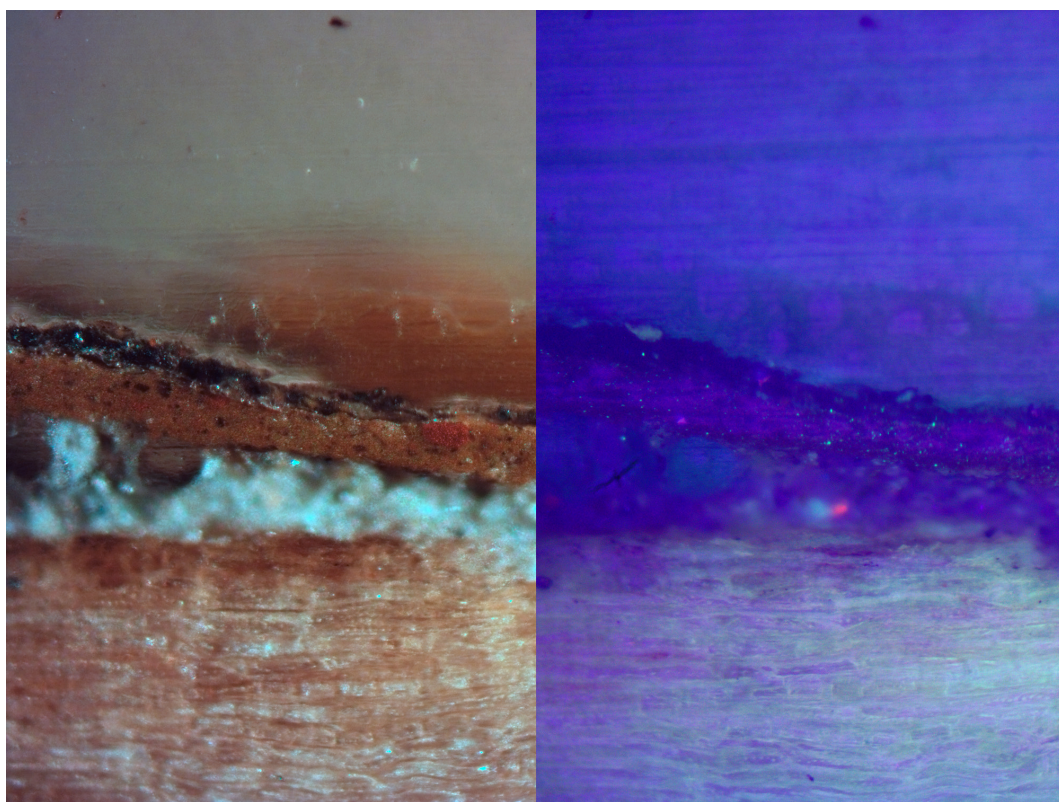


Fig. 3.4: Snímky vzorku č. 2, vlevo pod VIS, vpravo pod UV

Vzorek č. 3

Tento vzorek jsme odebrali opět z rámu, v místě, které bylo překryto jinou deskou a nemohlo být přetřeno nitrolakem. Snímky zobrazují velmi tenkou transparentní vrstvu s oranžovou luminiscencí, která nasvědčuje, že se může jednat o šelak.

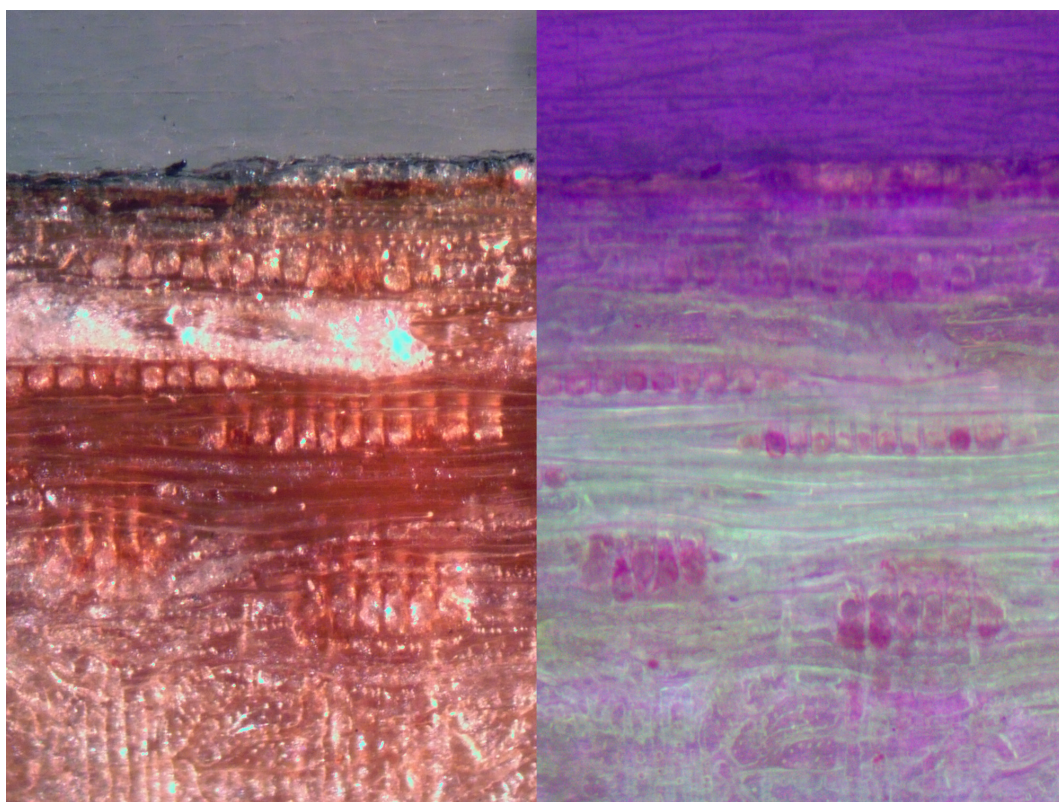


Fig. 3.5: Snímky vzorku č. 3, vlevo pod VIS, vpravo pod UV

Vzorek č. 4

Tento vzorek jsme odebrali z římsy na podstavci stolu. Snímky zobrazují tenkou transparentní vrstvu laku, která je složena ze dvou vrstev bez výrazné viditelné separace. Spodní vrstva má oranžovou fluorescenci, vrstva nad ní má spíše zelenou fluorescenci. Patrně se jedná o šelak překrytý nitrocelulózou.

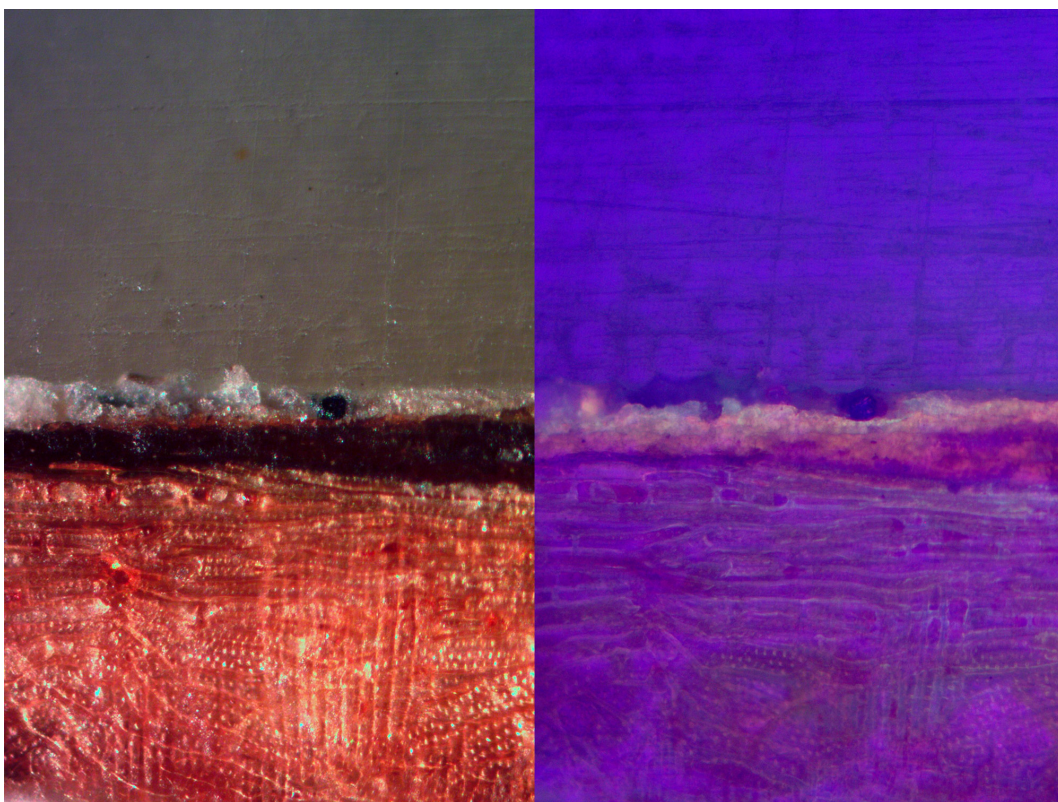


Fig. 3.6: Snímky vzorku č. 4, vlevo pod VIS, vpravo pod UV

Vzorek č. 5

Tento vzorek jsme odebrali z hrany stolové desky. Snímky zobrazují transparentní, silnou, ale málo konzistentní vrstvu s výraznou bílo-zelenou fluorescencí. Ve vrstvě je větší množství krakel a bublin. Nejspíše se jedná pouze o nitrocelulózu.

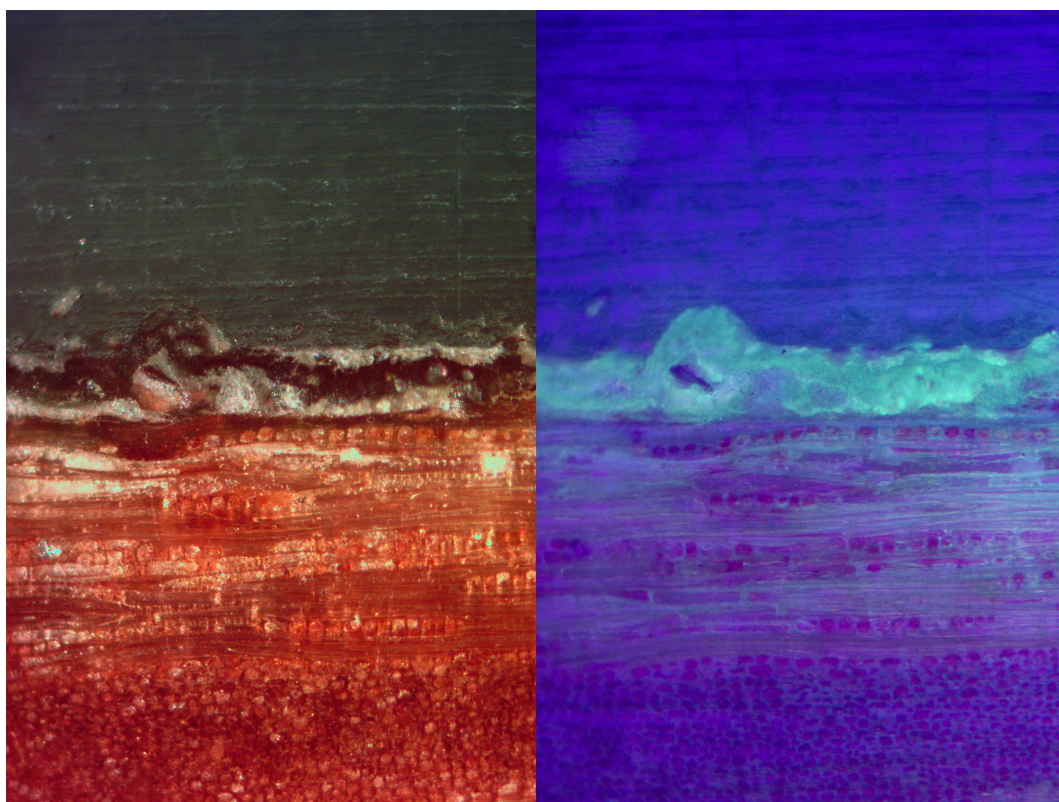


Fig. 3.7: Snímky vzorku č. 5, vlevo pod VIS, vpravo pod UV

3.3.4 Zkoušky rozpustnosti povrchových úprav

Test rozpustnosti byl prováděn nasycením smotku buničiny v následujících rozpouštědlech a ponechán na povrchu laku po dobu 60 sekund.

Voda	nerozpouští
Benzín	nerozpouští
Toluen	nerozpouští
Terpentýn	nerozpouští
Ethanol	rozpouští částečně
Nitroředidlo C 6006	rozpouští
Aceton	rozpouští

Závěrem průzkumu je, že vrchní vrstva laku je tvořena s největší pravděpodobností nitrocelulózovým lakem. Je tak učiněno na základě zkoušky rozpustnosti, s přihlédnutím k výsledkům UV luminiscence a charakteristickým projevům degradace, jakými jsou vlasové krakely v nepravidelné mnohoúhelníkovité síti s mikroskopickými trhlinkami. Při zahřátí laku se uvolňuje nahořklý zápach. Tato vrstva je silná a lesklá, natírána byla velmi nekvalitně a bez demontáže jednotlivých prvků. Pod touto vrstvou je původní, pololesklá a tenká vrstva šelaku.

3.3.5 Zkoušky lepidla v UV světle a rozpustnosti

Lepidlo má silnou mléčně bílou luminiscenci s šedozeleným zákalem v UV světle. Lepidlo je snadno rozpustné ve vodě, v první fázi lze pozorovat jeho bobtnání, přičemž se uvolňuje charakteristický živočišný zápach. Jedná se tedy o glutinový kliš, pravděpodobně kostní nebo kožní.

3.4 Návrh na postup restaurování

Postup respektuje záměr. Všechny uvolněné spoje a dýhy budou slepeny glutinovým klijem. Vadné hřebíky a vruty budou nahrazeny obdobnými. Otvory po vrutech a malé díry v povrchu budou zatmeleny, větší budou vysazeny odpovídající dubovou dýhou. Povrch bude očištěn pomocí rozpouštědla od nepůvodního nitrolaku, nalakován šelakem a opatřen ochrannou vrstvou vosku. Chybějící a nové části konstrukce budou vyrobeny z masivního jasanového dřeva, které je dubu podobné, ale zároveň zachová rozlišitelnost původních a nových částí.

3.5 Průběh restaurování

Pozn. Popis průběhu restaurování je společný pro celý soubor restaurovaných předmětů a nemusí být chronologický, následují sekce k jednotlivým částem, které společný popis doplňují.

Obložení jsme na místě demontovali, stůl jsme rozložili na jednotlivé díly, zárubeň pravých dveří do sálu jsme demontovali, avšak kvůli náročnosti a riziku zbytečného poškození jsme ostatní zárubně ponechali na místě. Vše demontované včetně křídel dveří jsme převezli do restaurátorské dílny. Části, které nebyly slepeny, ale pouze přibity nebo přivrutovány jsme rozložili.

Všechny předměty jsme zbavili prachu pomocí vysavače, povrch jsme očistili vlhkou textilií. Všechny otvory po vrutech jsme zaplnili špejlemi a zatmelili vodou rozpustitelným tmelem. Jiné menší otvory a praskliny jsme taktéž zatmelili. Uvolněné spoje a dýhy jsme přilepili rybím nebo kožním kličem. Barvu natřenou na vodou poškozených částech jsme odstranili pomocí horkovzdušné pistole. Nitrocelulózový lak jsme odstranili pomocí nitroředidla C 6006 tak aby se nepoškodil původní šelakovaný povrch. Povrch jsme překryli textilií nasycenou ředidlem a následně plastovou folií, která zamezila zbytečnému odpařování. Lak nabobtnal a my jej lehce setřeli pomocí špachtle. Zbytky usazené v pórech jsme šetrně odstranili pomocí jemného ocelového kartáče. Celý povrch jsme následně dočista vytřeli ředidlem, přičemž možné zbytky jsme odhalovali pomocí UV světla. Po očištění jsme vyretušovali všechna esteticky vadná poškození a nové opravy pomocí mořidel, sody a retušovacích fixů. Vodou poškozené a ztmavené dřevo jsme před retuší vybělili kyselinou šťavelovou a peroxidem vodíku. Finálně jsme povrch natřeli třikrát šelakem a po zaschnutí opatřili ochrannou vrstvou vosku. Zárubně ponechané na místě jsme restaurovali podobným postupem, který byl na místě možný.

3.5.1 Obložení oken

Otvory po kabeláži jsme zaplnili kolíky a otvory včetně jiných zakryli novou dýhou. Výsušné trhliny jsme vyplnili rovněž dýhou. Otvory vysekané instalatéry jsme vyplnili měkkým dřevem a překryli tlustou dýhou. Drátěné mřížky jsme sejmuli a očistili kartáčem. Černé překrytí nefunkčních otvorů jsme sejmuli, očistili od nitrolaku a obnovili jeho černé moření. Otvory po kolejnicích na záclony jsme ponechali. Parapety jsme zbavili nepůvodního Sololitu. Část dýhy kolem kruhově vytržených otvorů jsme odstranili a nahradili novou. Sejmuté části dýhy jsme použili k záplatám otvorů a chybějících částí. Tmavé skvrny jsme vybělili kyselinou šťavelovou a peroxidem vodíku. Čepy v rozích u ráků před topením byly několikrát roztrženy, proto jsme čepy přerežali na dlab a vložili nové pera. Všechny spodní části rozrušené vodou jsme napustili konsolidačním roztokem Paraloidu. Silně obité hrany ráků jsme vysadili novým dřevem.

3.5.2 Vchody

Vysekaný roh v zárubni hlavního vchodu jsme seřezali a vydlabali do roviny a vyplnili novým dřevem stejného směru vláken. Održená hrana ve spodní části rámu jsme vyrovnali a doplnili rovněž. Sekundární překladovou desku jsme dobarvili podle zbytku a nalakovali. U vchodů do velkého sálu jsme restaurovali pouze polovinu zárubní a první křídlo dveří. U levého vchodu do velkého sálu jsme otvor po kabelu vysadili masivním dřevem. Otlučená místa kolem klik jsme zatmelili, vydřený oblouk jsme vysadili tlustou dubovou dýhou. Silně obité hrany malých dveří jsme vysadili novým masivním dřevem. Spodní hrany dveřních křídel s otrhanými hranami jsme z důvodu nízké viditelnosti pouze zatmelili. Větší plochy chybějící dýhy jsme doplnili novou dýhou. Zašpiněnou klapačku jsme vyčistili ředidlem. Mosazné kování jsme vyleštili jemným abrazivem.

3.5.3 Stůl

Zcela chybějící a částečně chybějící lišty jsme doplnili novými. Utrženou část římsy u jednoho dílu podstavce jsme doplnili novou lištou, kterou jsme

přeplátovali ke stávající a pro jistotu přišroubovali, kvůli pnutí. Tuto novou část jsme předýhovali. Otvory po šroubech jsme zaplnili. Spojovací kolíky do podstavců jsme vyměnili či vyrobili nově. Mosazné pásy jsme očistili ocelovou vlnou, chybějící jsme doplnili. Linoleum jsme očistili od nečistot a černé barvy pomocí ocelové vlny a ředidla. Povrch jsme regenerovali lněným olejem. Část chybějícího linolea na kraji jsme doplnili dvousložkovým tmelem s příměsí barviva. Stolovou desku jsme ze spodní strany očistili od žvýkaček. Nitrocelulózový lak jsme na svislých plochách podstavce ponechali z důvodu jeho minimálního poškození. Povrch jsme pouze přebrousili brusivem o hrubosti 220 až 500 aby se vyrovnala vrstva laku a jeho tloušťka se zeslabila. Následně jsme povrch vyhladili ocelovou vatou o hrubosti 000. Začerněná místa na povrchu jsme vybělili peroxidem vodíku. Retuše jsme provedli mořidly a akvarelovými barvami. Finálně jsme povrch natřeli šelakem s vysokým obsahem vosku a příměsí terpentýnu, díky čemuž se lak lépe rozlije a schne pomaleji.

3.5.4 Nové části

Chybějící kryty topení, střední sloupky a nové mřížky k větracím šachtám jsme vyrobili z masivního jasanového dřeva. Vzhled a přesné rozměry jsme převzali z původních plánů architekta. K ráům před topením jsme přidali chybějící střední sloupky. Dřevěný závěsný systém jsme okopírovali z dochovaných a aplikovali jej na nové kryty. Existenci otvorů šachet po bocích jsme usoudili podle dochovaných kotev ve zdi, které držely hranu představené zdi. Rozměry otvorů větracích šachet jsme vyčetli z původních nákresů, avšak výšku jsme neměli podle čeho určit. Žádný výkres jej nedefinoval a původní otvory se nedochovaly. Po diskusi se zadavatelem jsme se domluvili na stejné výšce jako dveře do velkého sálu, tak aby byly v symetrii. Bohužel, po realizaci projektu se u starší fotografie ukázalo, že otvor střední šachty byl vyšší než ty boční, mezera mezi fabionovou římsou a rámem otvoru byla stejná jako mezi rámem a okny. Stejný odstup byl také od podlahy. Okna tedy s těmito otvory mohly tvořit jeden esteticky zajímavý celek. Střední otvor jsme podle požadavků uzpůsobili k otevírání. Chybějící parapet jsme vyrobili z oboustranně dýhované překližky

s dýchovanou hranou, po vzoru druhého hlubšího parapetu. Spoje jsme lepili PVAc lepidlem. Povrch nových částí jsme ztmavili sodou a namořili do odpovídajícího odstínu. Závěrem jsme jej třikrát natřeli šelakem a opatřili ochrannou vrstvou vosku.

3.5.5 Montáž

Vše bylo smontováno do původní podoby. Nová podlaha byla provedena zcela vodorovně oproti původní, která se mírně svažovala. Obložení, které navazuje těsně na podlahu jsme tak museli zkrátit o 1 až 3 centimetry. Obložení jsme přivrutovali do původních dřevěných špalíků ve zdi. Rámy kolem oken jsme přichytili moderními vruty a jejich hlavičky zakryli voskovým tmelem. Středové sloupky u topení jsme k podlaze přichytili pomocí kovového L prvku. Podstavce stolu jsme sešroubovali skrze provrtané kolíky. Díly stolových desek jsou spojeny pouze původními pásy.

3.6 Použité technologie a materiály, podmínky pro případnou dekonzervaci

- Glutinový klič (rybí zn. deffner und Johann, kožní zn. Topaz II)
- PVAc lepidlo
- Vodou rozpustitelný tmel zn. Clou a Kittfort
- Paraloid B72 rozpuštěný v Toluenu
- Lihová mořidla zn. Adler, Chemoxyl
- Akvarelové barvy
- Nitroředidlo C 6006
- Aceton
- Kyselina šťavelová
- Peroxid vodíku
- Lněný olej
- Dvousložkový polyesterový tmel
- Soda, ocet
- Vosk zn. Antikwachs fa. Borma

Klihy a tmely jsou rozpustné ve vodě. Paraloid je odstranitelný louhováním v toluenu. Polyesterový tmel je odstranitelný pouze mechanicky. Šelak se rozpouští v lihu.

3.7 Doporučené podmínky pro uložení a ošetřování předmětů

Na stůl a okenní parapety není možné pokládat horké předměty či zdroje tepla jako počítač, nebo horké nápoje. Vždy je nutné opatřit je vhodnou podložkou. Zcela se vyhněte tekutinám, které obsahují alkohol, mohly by narušit lak. Zamezte opětovnému poškození vodou v oblasti oken způsobené deštěm nebo květináči, taktéž v částech poblíž podlahy (při vytírání a podobně). Případné polití stolové desky je nutné okamžitě osušit. Čištění obložení a stolu doporučujeme prachovkou či vysavačem s kartáčovou hubicí. Zašpiněný povrch je nejvhodnější otřít vlhkou textilií. Nepoužívejte žádné komerční leštěnky a přípravky na nábytek. Doporučujeme 1x ročně provést odborné voskování stolové desky například přípravkem *Antikwachs* fa. *Borma*, nebo voskem *Liberon*, světle hnědého odstínu. Větší zásahy do předmětu by měly být ponechány restaurátorům.

IV. Seznam pramenů a literatury

BÖHM, Martin; REISNER, Jan; BOMBA, Jan. *Materiály na bázi dřeva*. Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta lesnická a dřevařská, 2012. ISBN 978-80-213-2251-6. Dostupné také z:

http://fld.czu.cz/~bohmm/materialy_na_bazi_dreva.pdf.

NPÚ. *Památkový katalog - 1000159165 - nová radnice* [online] [cit. 2017-03-13].

Dostupné z: <http://pamatkovykatalog.cz?element=1255563&action=element&presenter=ElementsResults>.

STRNAD, Jan; JIROUTEK, Jiří; WINTER, Karl. *Jablonecká radnice: 1931 – 1933; příběh stavby architekta Karla Wintera*. Městské Informační Centrum, Jablonec nad Nisou, 2008. ISBN 978-80-254-2708-8.

ÚSTAV NAUKY O DŘEVĚ, Mendelova univerzita. *Anatomická stavba dřeva: Lexikon dřev: dub*. 2002. Dostupné také z:

http://ldf.mendelu.cz/und/sites/default/files/multimedia/stavba_dreva/lexikon/makro/index.html?drevina=db.

V. Seznam příloh

5.1 Grafické přílohy

1.1	Některé z použitých spojovacích prvků, kabel	4
2.1	Vypálený nápis na spodní straně stolové desky	8
2.2	Výkres konstrukce kolem topení	8
2.3	Výkres konstrukce k větrací šachtě	9
2.4	Dobová reklama a zmínky v rejstřících	10
3.1	Detail dveří po sejmutí kování, pod UV	14
3.2	Detail stropu okenního obložení se stopami kolejnic, pod UV	15
3.3	Detail části stolové desky se přetečeným nitrolakem, pod UV	15
3.4	Snímky vzorku č. 2	16
3.5	Snímky vzorku č. 3	17
3.6	Snímky vzorku č. 4	18
3.7	Snímky vzorku č. 5	19

5.2 Obrazové přílohy (fotodokumentace)

1	Celkový pohled – před restaurováním	34
2	Celkový pohled – po restaurování	34
3	Pohled pod stolovou desku – před restaurováním	35
4	Detail stolové desky – před restaurováním	35
5	Detail podstavce stolu s předešlou opravou – před restaurováním	36
6	Vnitřní konstrukce podstavce s čepy – před restaurováním	36
7	Detail zvlněné dýhy na stolové desce – před restaurováním	37
8	Detail dýhy na stolové desce – po restaurování	37
9	Hrana stolové desky s utrženou dýhou – před restaurováním	38
10	Hrana stolové desky – po restaurování	38

11	Bok okenního obložení (1. okno) – před restaurováním	39
12	Bok okenního obložení (1. okno) – po restaurování	39
13	Hrana rámu u hlavního vchodu – před restaurováním	40
14	Hrana rámu u hlavního vchodu – po restaurování	40
15	Hlavní vchod – před restaurováním	41
16	Hlavní vchod – po restaurování	41
17	Okenní obložení a parapet (2. okno) – před restaurováním	42
18	Okenní obložení a parapet (2. okno) – po restaurování	42
19	Obložení u topení (1. okno) – před restaurováním	43
20	Obložení u topení (1. okno) – po restaurování	43
21	Detail zárubně hlavního vchodu – před restaurováním	44
22	Detail zárubně hlavního vchodu – po restaurování	44
23	Okenní obložení a mramor (2. okno) – před restaurováním	45
24	Okenní obložení a nový parapet – po restaurování	45
25	Obložení u topení (3. okno) – před restaurováním	46
26	Obložení u topení (3. okno) – po restaurování	46
27	Obložení u topení (2. okno) – před restaurováním	47
28	Obložení u topení (2. okno) – po restaurování	47
29	Roh zárubně hlavního vchodu – před restaurováním	48
30	Roh zárubně hlavního vchodu – po restaurování	48
31	Pohled na místnost během demontáže	49
32	Demontáž stolu	49
33	Detail podstavce stolu s inventárními čísly	50
34	Demontáž rámu kolem 1. okna	50
35	Detail laku (3. okno) – před restaurováním	51
36	Detail laku (3. okno) – po restaurování	51
37	Větrací mřížka (2. okno) – před restaurováním	52
38	Demontované 1. okno – před restaurováním	52
39	Pravé dveře do sálu – před restaurováním	53
40	Pravé dveře do sálu – po restaurování	53
41	Levé dveře do sálu (vnější strana) – před restaurováním	54

42	Levé dveře do sálu (vnější strana) – po restaurování	54
43	Levé dveře do sálu (vnitřní strana) – před restaurováním	55
44	Rám kolem topení (2. okno) – před restaurováním	55
45	Pravé křídlo vchodu, bez kování – před restaurováním	56
46	Detail hlavního vchodu – po restaurování	56
47	Bok obložení 2. okna – před restaurováním	57
48	Bok obložení 2. okna (detail) – před restaurováním	57
49	Bok obložení 2. okna – před restaurováním	58
50	Bok obložení 1. okna – před restaurováním	58
51	Detail boku podstavce – před restaurováním	59
52	Rovný podstavec – před restaurováním	59
53	Detail poškození podstavce – před restaurováním	60
54	Detail poškození podstavce – před restaurováním	60
55	Detail linolea podstavce – před restaurováním	61
56	Detail linolea podstavce, vpravo tmelená část – po restaurování . .	61
57	Detail škrábance na stole – před restaurováním	62
58	Detail škrábance na stole – po restaurování	62
59	Parapety, levý stále se Sololitem – před restaurováním	63
60	Parapety – po restaurování	63
61	Detail boku obložení (1. okno) – před restaurováním	64
62	Detail boku obložení (1. okno) – po restaurování	64
63	Levé dveře do sálu – průběh restaurování	65
64	Pravé dveře do sálu – průběh restaurování	65
65	Odstraňování barvy – průběh restaurování	66
66	Opravená dýha hlavních dveří – průběh restaurování	66
67	Poškozená dýha podstavce – před restaurováním	67
68	Lepení dýh podstavce – průběh restaurování	67
69	Lepení konstrukce a dýh podstavce – průběh restaurování	68
70	Lepení dýh podstavce – průběh restaurování	68
71	Uvolněná dýha stolu – průběh restaurování	69
72	Opravené dýhy stolu – průběh restaurování	69

73	Rám kolem topení s novými částmi – průběh restaurování	70
74	Rám kolem topení s novým čepem – průběh restaurování	70
75	Rám kolem topení oprava otvoru – průběh restaurování	71
76	Rám kolem topení s opravou otvoru – průběh restaurování	71
77	Rám kolem 2. okna, oprava hrany – průběh restaurování	72
78	Přichycování nové lišty na podstavci – průběh restaurování	72
79	Čištění pozadí větracích otvorů – průběh restaurování	73
80	Čištění hlavních dveří – průběh restaurování	73
81	Odstraňování pásu poškozené dýhy parapetu – průběh restaurování	74
82	Nová část dýhy parapetu – průběh restaurování	74
83	Opravy otvorů v dýze parapetu – průběh restaurování	75
84	Detail opravy otvoru v dýze – průběh restaurování	75
85	Výroba nových částí k větracím šachtám	76
86	Lakování rámu kolem oken – průběh restaurování	76
87	Oprava zárubně hlavního vchodu – průběh restaurování	77
88	Připravená konstrukce větrací šachty	77
89	Montáž obložení	78
90	Krácení spodní hrany obložení	78
91	Montáž stolu	79
92	Detail stolu – po restaurování	79
93	Levé dveře do sálu – po restaurování	80
94	Pohled na okna a větrací šachty – po restaurování	80
95	Pohled na místnost – po restaurování	81
96	Pohled na okna s větráním – po restaurování	81
97	Plocha stolové desky – po restaurování	82
98	Konstrukce kolem topení – po restaurování	82
99	Pohled na okna s větráním – po restaurování	83
100	Pohled na stůl – po restaurování	83

5.3 Další přílohy

- CD-ROM s digitální verzí dokumentace a plné fotodokumentace

VI. Fotodokumentace

Fotografie předmětu byly pořízeny digitálně fotoaparáty *Nikon D3200* s obrazovým snímačem CMOS (23,2 x 15,4 mm) a objektivem *AF-S NIKKOR 18-55 mm 1:3.5-5.6G* a *Fujifilm Finepix S9600* s obrazovým snímačem SuperCCD HR (1/1,6") a objektivem *Fujinon Zoom Lens 28 - 300 mm*. Následně byly fotografie upraveny v softwaru Adobe (Photoshop CC a Bridge CC) a Zoner. Bohužel fotografie stavu před restaurováním mají sníženou kvalitu.



Snímek 1: Celkový pohled – před restaurováním



Snímek 2: Celkový pohled – po restaurování



Snímek 3: Pohled pod stolovou desku – před restaurováním



Snímek 4: Detail stolové desky – před restaurováním



Snímek 5: Detail podstavce stolu s předešlou opravou – před restaurováním



Snímek 6: Vnitřní kostrukce podstavce s čepy – před restaurováním



Snímek 7: Detail zvlhčené dýhy na stolové desce – před restaurováním



Snímek 8: Detail dýhy na stolové desce – po restaurování



Snímek 9: Hrana stolové desky s utrženou dýhou – před restaurováním



Snímek 10: Hrana stolové desky – po restaurování



Snímek 11: Bok okenního obložení (1. okno) – před restaurováním



Snímek 12: Bok okenního obložení (1. okno) – po restaurování



Snímek 13: Hrana rámu u hlavního vchodu – před restaurováním



Snímek 14: Hrana rámu u hlavního vchodu – po restaurování



Snímek 15: Hlavní vchod – před restaurováním



Snímek 16: Hlavní vchod – po restaurování



Snímek 17: Okenní obložení a parapet (2. okno) – před restaurováním



Snímek 18: Okenní obložení a parapet (2. okno) – po restaurování



Snímek 19: Obložení u topení (1. okno) – před restaurováním



Snímek 20: Obložení u topení (1. okno) – po restaurování



Snímek 21: Detail zárubně hlavního vchodu – před restaurováním



Snímek 22: Detail zárubně hlavního vchodu – po restaurování



Snímek 23: Okenní obložení a mramor (2. okno) – před restaurováním



Snímek 24: Okenní obložení a nový parapet – po restaurování



Snímek 25: Obložení u topení (3. okno) – před restaurováním



Snímek 26: Obložení u topení (3. okno) – po restaurování



Snímek 27: Obložení u topení (2. okno) – před restaurováním



Snímek 28: Obložení u topení (2. okno) – po restaurování



Snímek 29: Roh zárubně hlavního vchodu – před restaurováním



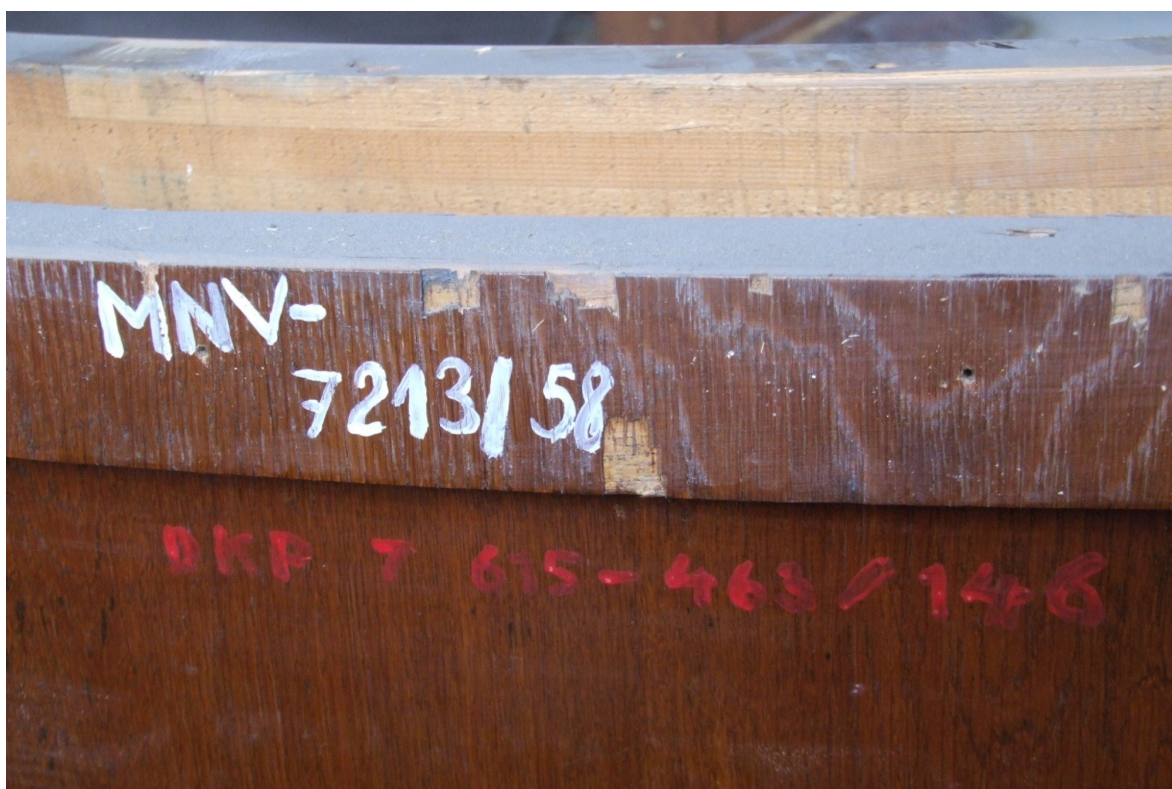
Snímek 30: Roh zárubně hlavního vchodu – po restaurování



Snímek 31: Pohled na místnost během demontáže



Snímek 32: Demontáž stolu



Snímek 33: Detail podstavce stolu s inventárními čísly



Snímek 34: Demontáž rámu kolem 1. okna



Snímek 35: Detail laku (3. okno) – před restaurováním



Snímek 36: Detail laku (3. okno) – po restaurování



Snímek 37: Větrací mřížka (2. okno) – před restaurováním



Snímek 38: Demontované 1. okno – před restaurováním



Snímek 39: Právě dveře do sálu – před restaurováním



Snímek 40: Právě dveře do sálu – po restaurování



Snímek 41: Levé dveře do sálu (vnější strana) – před restaurováním



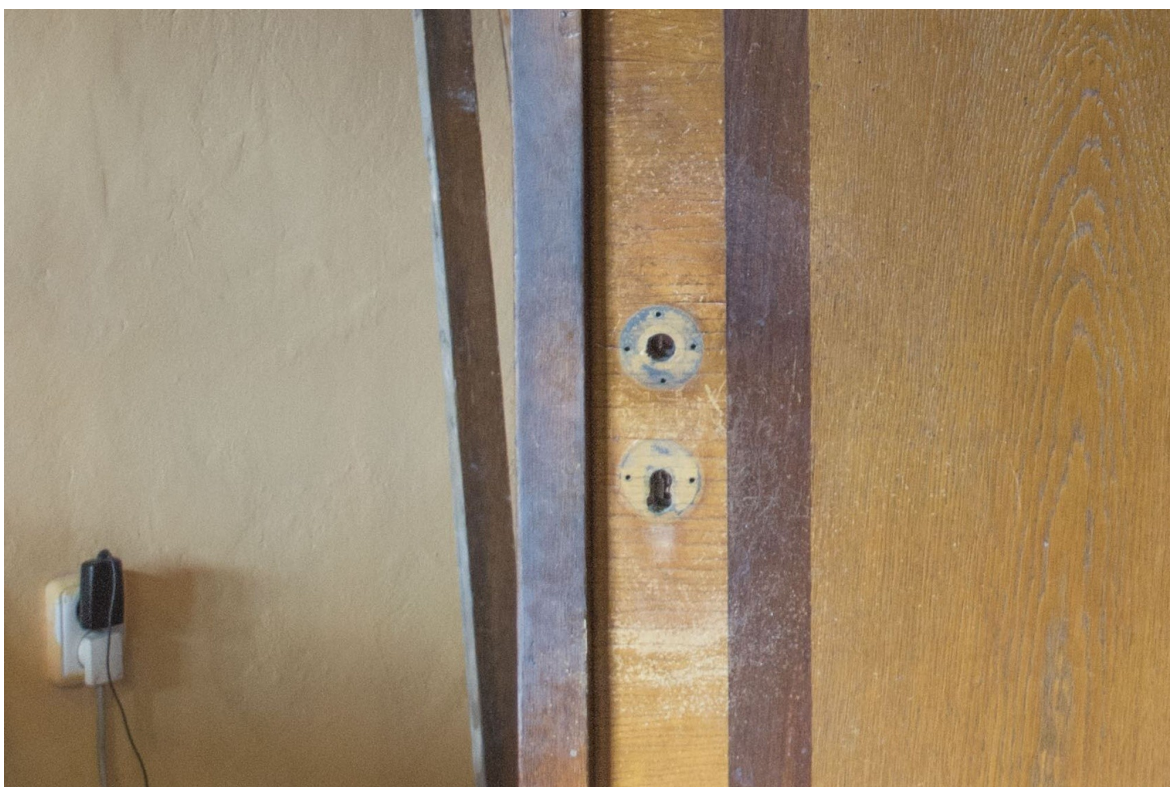
Snímek 42: Levé dveře do sálu (vnější strana) – po restaurování



Snímek 43: Levé dveře do sálu (vnitřní strana) – před restaurováním



Snímek 44: Rám kolem topení (2. okno) – před restaurováním



Snímek 45: Pravé křídlo vchodu, bez kování – před restaurováním



Snímek 46: Detail hlavního vchodu – po restaurování



Snímek 47: Bok obložení 2. okna – před restaurováním



Snímek 48: Bok obložení 2. okna (detail) – před restaurováním



Snímek 49: Bok obložení 2. okna – před restaurováním



Snímek 50: Bok obložení 1. okna – před restaurováním



Snímek 51: Detail boku podstavce – před restaurováním



Snímek 52: Rovný podstavec – před restaurováním



Snímek 53: Detail poškození podstavce – před restaurováním



Snímek 54: Detail poškození podstavce – před restaurováním



Snímek 55: Detail linolea podstavce – před restaurováním



Snímek 56: Detail linolea podstavce, vpravo tmelená část – po restaurování



Snímek 57: Detail škrábance na stole – před restaurováním



Snímek 58: Detail škrábance na stole – po restaurování



Snímek 59: Parapety, levý stále se Sololitem – před restaurováním



Snímek 60: Parapety – po restaurování



Snímek 61: Detail boku obložení (1. okno) – před restaurováním



Snímek 62: Detail boku obložení (1. okno) – po restaurování



Snímek 63: Levé dveře do sálu – průběh restaurování



Snímek 64: Pravé dveře do sálu – průběh restaurování



Snímek 65: Odstraňování barvy – průběh restaurování



Snímek 66: Opravená dýha hlavních dveří – průběh restaurování



Snímek 67: Poškozená dýha podstavce – před restaurováním



Snímek 68: Lepení dýh podstavce – průběh restaurování



Snímek 69: Lepení konstrukce a dýh podstavce – průběh restaurování



Snímek 70: Lepení dýh podstavce – průběh restaurování



Snímek 71: Uvolněná dýha stolu – průběh restaurování



Snímek 72: Opravené dýhy stolu – průběh restaurování



Snímek 73: Rám kolem topení s novými částmi – průběh restaurování



Snímek 74: Rám kolem topení s novým čepem – průběh restaurování



Snímek 75: Rám kolem topení oprava otvoru – průběh restaurování



Snímek 76: Rám kolem topení s opravou otvoru – průběh restaurování



Snímek 77: Rám kolem 2. okna, oprava hrany – průběh restaurování



Snímek 78: Přichycování nové lišty na podstavci – průběh restaurování



Snímek 79: Čištění pozadí větracích otvorů – průběh restaurování



Snímek 80: Čištění hlavních dveří – průběh restaurování



Snímek 81: Odstraňování pásu poškozené dýhy parapetu – průběh restaurování



Snímek 82: Nová část dýhy parapetu – průběh restaurování



Snímek 83: Opravy otvorů v dýze parapetu – průběh restaurování



Snímek 84: Detail opravy otvoru v dýze – průběh restaurování



Snímek 85: Výroba nových částí k větracím šachtám



Snímek 86: Lakování rámu kolem oken – průběh restaurování



Snímek 87: Oprava zárubně hlavního vchodu – průběh restaurování



Snímek 88: Připravená konstrukce větrací šachty



Snímek 89: Montáž obložení



Snímek 90: Krácení spodní hrany obložení



Snímek 91: Montáž stolu



Snímek 92: Detail stolu – po restaurování



Snímek 93: Levé dveře do sálu – po restaurování



Snímek 94: Pohled na okna a větrací šachty – po restaurování



Snímek 95: Pohled na místnost – po restaurování



Snímek 96: Pohled na okna s větráním – po restaurování



Snímek 97: Plocha stolové desky – po restaurování



Snímek 98: Konstrukce kolem topení – po restaurování



Snímek 99: Pohled na okna s větráním – po restaurování



Snímek 100: Pohled na stůl – po restaurování